

Rezerwa ogólna w uchwalonym budżecie gminy na rok 2014 wynosiła 200 000zł i w ciągu roku została uruchomiona /rozdysponowana/ w kwocie 180 106zł na następujące zadania :

Data	nr zarządzenia	Cel	kwota w złotych
14-01-2014	Z-09/2014	pokrycie kosztów naprawy i malowania gminnego autobusu szkolnego	7 000,00
14-01-2014	Z-09/2014	opłata za przechowywanie materiałów rozbiórkowych na terenie placu magazynowym byłego PUBR w Międzyrzeczu	2 200,00
20-03-2014	Z-30/2014	koszty postępowania sądowego dotyczące zadania inwestycyjnego pn."Przebudowa ulicy Świerczewskiego i Waszkiewicza"	12 300,00
15-05-2014	Z-54/2014	opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za budynki i lokale gminne	30 000,00
15-05-2014	Z-54/2014	bieżące utrzymanie dróg gminnych	30 000,00
30-05-2014	Z-60/2014	sporządzenie dokumentacji przetargowej dla analizy umów dostaw i dystrybucji energii elektrycznej do lokali i obiektów użyteczności publicznej	1 500,00
16-06-2014	Z-70/2014	doposażenie w atestowane meble sal przedszkolnych w Przedszkolu Nr 1-10 000zł; remonty bieżące świetlicy i pomieszczeń gospodarczych w Gimnazjum Nr 1-zgodnie z zaleceniami PSSE -10 000zł;	20 000,00
08-07-2014	Z-85/2014	dofinansowanie zadania "Naprawa nawierzchni części drogi na Ośrodku Wypoczynkowym - Głębokie"	5 600,00
31-07-2014	Z-103/2014	pokrycie kosztów za sporządzenie dokumentacji do przetargu w ramach zadania "Analiza umów dostaw i dystrybucji energii elektrycznej i przygotowanie dokumentacji przetargowej"	44 000,00
18-08-2014	Z-111/2014	wykonanie przyłącza do sieci energetycznej na działce nr 68 w m.Kuźnik przeznaczonej na cele rekreacyjne	787,00
29-08-2014	Z-121/2014	zabezpieczenie pływalni przed zaciekami ścian i sufitu -prace obróbki blacharskiej dachu obiektu MOSiW	3 000,00
29-08-2014	Z-121/2014	przeгляд gwarancyjny agregatu prądotwórczego na obiekcie MRU ciężkiego schronu bojowego PzW 717	1 869,00
30-09-2014	Z-128/2014	koszty postępowania sądowego - opłaty i obsługa prawna w sprawie przeciwko Gminie Międzyrzecz o zapłatę dla Konsorcjum BRUBET i PPHU Niewiadomski, dotyczące zadania inwestycyjnego "Przebudowa ulicy Świerczewskiego i Waszkiewicza"	18 450,00

19-12-2014	Z-155/2014	zakup siatki ogrodzeniowej na kort tenisowy w m. Wysoka	3 400,00
Razem:			180 106,00 zł

Rozdział 75818 – Rezerwy ogólne i celowe

2. Rezerwa celowa na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego

plan	wykonanie	% wykonania
180 000zł	0,00zł	0,00

Rezerwa celowa na zarządzanie kryzysowe w uchwalonym budżecie gminy na rok 2014 wynosiła 180 000zł i w ciągu roku nie została uruchomiona.

Dział 801 – Oświata i wychowanie

W myśl ustawy o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należy zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej. Głównym zadaniem oświatowym gminy jest zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w publicznych przedszkolach, w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, w tym z oddziałami integracyjnymi, o których mowa w art. 5 ust. 5 ustawy o systemie oświaty. Realizowano zadania wobec przedszkoli i szkół, w tym w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych,
- zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt. 2-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- zapewnienie obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki,
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów.

W roku 2014 działalność edukacyjną prowadziło 10 placówek publicznych (3 przedszkola, 5 szkół podstawowych i 2 gimnazja), gimnazjum dla dorosłych oraz 5 przedszkoli niepublicznych.

I. Placówki publiczne

- Gimnazjum Nr 1,
- Gimnazjum Nr 2 im. Adama Mickiewicza,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Szarych Szeregów,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Powstańców Wlkp.,
- Szkoła Podstawowa Nr 4,
- Szkoła Podstawowa w Kaławie,
- Szkoła Podstawowa w Bukowcu,
- Przedszkole Nr 1 z Grupami Żłobkowymi „Pod Jarzębinką”,
- Przedszkole Nr 4 „Bajkowa Kraina”,
- Przedszkole Nr 6 im. Jana Brzechwy.

II. Placówki niepubliczne

- Niepubliczne przedszkole „Bajkowy Zakątek”,
- Niepubliczne przedszkole „Tęczowa Akademia”,

- Niepubliczne przedszkole „Jutrzenka”,
- Niepubliczne przedszkole „Bocianie Gniazdo”,
- Niepubliczne przedszkole „Bajkowy Dworek”,
- Niepubliczny punkt przedszkolny „Przedszkole językowe Złota Rybka”.

III. Gimnazjum dla dorosłych.

Rozdział 80101 - Szkoły podstawowe

1. Bieżące utrzymanie szkół podstawowych w gminie

plan	wykonanie	% wykonania
10 983 927,10 zł	10 972 761,02 zł	99,9
w tym:		
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane	-	9 045 708,24 zł
- pozostałe wydatki bieżące, z tego:	-	1 927 052,78 zł
- wyposażenie szkół w podręczniki,		
o materiały ćwiczeniowe (dotacja)	-	28 972,10 zł
- sport szkolny	-	8 061,74 zł
Pozostałe wydatki bieżące obejmują wydatki na ZFŚS, energię ciepłą, energię elektryczną, wyposażenie oraz pomoce naukowe, z tego:		

W roku 2014 w szkołach podstawowych prowadzona była gimnastyka korekcyjna, działały następujące sekcje w ramach zajęć pozalekcyjnych:

- 1) sekcje minipiłki siatkowej chłopców,
- 2) sekcje akrobatyki sportowej,
- 3) sekcje taneczne,
- 4) sekcje piłki nożnej,
- 5) sekcje tenisa stołowego.

* Środki sołeckie w ramach rozdziału 80101

plan	wykonanie	% wykonania
4 500zł	4 499,18zł	99,9

Rozdział 80103 – Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych

1. Bieżąca działalność oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych

plan	wykonanie	% wykonania
791 725 zł	790 673,91 zł	99,9
w tym:		
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane	-	734 140,53 zł
- pozostałe wydatki bieżące	-	56 533,38 zł
Wydatki bieżące obejmują wydatki na ZFŚS, wyposażenie oraz pomoce naukowe.		

Od września 2014 roku objęto opieką 202 dzieci w 9 oddziałach przedszkolnych utworzonych w szkołach podstawowych Gminy Międzyrzecz:

1. Szkoła Podstawowa Nr 2 – 61 przedszkolaków w 3 oddziałach,
2. Szkoła Podstawowa Nr 3 – 25 przedszkolaków w 1 oddziale,
3. Szkoła Podstawowa Nr 4 – 50 przedszkolaków w 2 oddziałach,
4. Szkoła Podstawowa w Kaławie – 42 przedszkolaków w 2 oddziałach,
5. Szkoła Podstawowa w Bukowcu – 25 przedszkolaków w 1 oddziale.

Rozdział 80104 – Przedszkola**1. Bieżące utrzymanie placówek przedszkolnych**

plan	wykonanie	% wykonania
3 416 828zł	3 348 635,92 zł	98,0

w tym:

– wynagrodzenia i składki od nich naliczane	-	2 507 229,82 zł
– pozostałe wydatki bieżące	-	841 406,10 zł

Wydatki bieżące obejmują wydatki na ZFŚS, wyposażenie oraz pomoce naukowe.

Od września 2014 roku objęto opieką 413 dzieci w 17 oddziałach przedszkolnych:

1. Przedszkole Nr 1 – 149 przedszkolaków w 6 oddziałach,
2. Przedszkole Nr 4 – 120 przedszkolaków w 5 oddziałach,
3. Przedszkole Nr 6 – 144 przedszkolaków w 6 oddziałach.

Podstawowym zadaniem przedszkoli jest realizacja podstawy programowej. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w różnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977, ze zm.) określa podstawę programową, którą nauczyciel ma obowiązek realizować w ramach wychowania przedszkolnego. Podstawa musi być realizowana bez konieczności ponoszenia przez rodziców dodatkowych opłat, bowiem art. 6 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty ustala zasadę powszechnej dostępności.

2. Pokrycie kosztów pobytu dziecka z terenu gminy Międzyrzecz w przedszkolach niepublicznych na terenie innych gmin

plan	wykonanie	% wykonania
23 000zł	18 930,25zł	82,3

Środki wydatkowano na pokrycie kosztów pobytu dzieci zameldowanych na terenie gminy Międzyrzecz a uczęszczających do przedszkoli znajdujących się poza gminą: w Świebodzinie, Sulechowie, Skwierzynie, Trzcielu i Przytocznej.

3. Dotacje podmiotowe dla niepublicznych jednostek systemu oświaty/przedszkola i punkty przedszkolne działające na terenie gminy

plan	wykonanie	% wykonania
950 000zł	783 666,44zł	82,5

W Międzyrzeczu w roku 2014 działało sześć placówek niepublicznych, tj. *Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Zakątek”* S. C. Justyna Szmyt, Monika Pilipczuk, do którego uczęszczało 30 dzieci w wieku 3-6 lat, *Niepubliczne Przedszkole „Tęczowa Akademia”* prowadzone przez PHU „WISA” Zdzisław Wierciński, do którego uczęszczało 33 przedszkolaków, Niepubliczne Przedszkole „Jutrzenka”, które opieką objęło 33 dzieci w wieku przedszkolnym, Niepubliczne Przedszkole „Bocianie Gniazdo”, do którego uczęszczało 26 przedszkolaków, Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Dworek”, do którego uczęszczało 10 przedszkolaków oraz Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Przedszkole językowe Złota Rybka”, które opieką objęło 12 przedszkolaków. W roku 2014 Gmina Międzyrzecz, zgodnie z Uchwałą Nr LXXII/267/09 Rady Miejski z dnia 17 grudnia 2009r. w sprawie trybu udzielenia i rozliczenia dotacji dla niepublicznych przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy Międzyrzecz oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania, przekazała dotację na przedszkola niepubliczne w wysokości 189 594,90 zł dla Niepublicznego Przedszkola „Bajkowy Zakątek”, 208 051,42 zł dla Niepublicznego Przedszkola „Tęczowa Akademia”, 206 067,23 dla Niepublicznego

Przedszkola „Jutrzenka”, 99 022,39 zł dla Niepublicznego Przedszkola „Bocianie Gniazdo”, 39 328,09 zł dla Niepublicznego Przedszkola „Bajkowy Dworek” oraz 41 602,41 zł dla Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Przedszkole językowe Żłota Rybka”

Dotacja była przekazywana, co miesiąc na podstawie informacji o liczbie dzieci uczęszczających do placówki. Zgodnie z w/w uchwałą w styczniu 2015 r. do tutejszego urzędu wpłynęły rozliczenia wykorzystania dotacji za 2014 r. złożone w terminie przez wszystkie placówki.

Rozdział 80110 – Gimnazja

1. Bieżące utrzymanie Gimnazjum Nr 1 i 2 w Międzyrzeczu

plan	wykonanie	% wykonania
6 273 386 zł	6 247 603,49 zł	99,6
w tym:		
– wynagrodzenia i składki od nich naliczane	–	5 067 353,07 zł,
– pozostałe wydatki bieżące, z tego:	–	1 180 250,42 zł,
– sport szkolny	– 4 604,66 zł.	

Wydatki bieżące obejmują wydatki na ZFŚS, energię ciepłą, energię elektryczną, wyposażenie oraz pomoce naukowe.

2. Dotacje podmiotowe dla publicznej jednostki systemu oświaty/Gimnazjum dla dorosłych w Międzyrzeczu ul. Staszica/

plan	wykonanie	% wykonania
347 000zł	230 307,10zł	66,4

Gmina Międzyrzecz zadanie w postaci prowadzenia gimnazjum dla dorosłych powierzyła Wojewódzkiemu Zakładowi Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp. Do Gimnazjum dla Dorosłych w Międzyrzeczu uczęszczało średnio 62 uczniów.

Rozdział 80113 - Dowożenie uczniów do szkół

plan	wykonanie	% wykonania
414 600zł	413 391,01 zł	99,7

Dowóz uczniów w roku 2014 odbywał się poprzez:

- usługę codziennego przewozu uczniów do i ze szkół podstawowych, gimnazjów i dzieci z tzw. klas „0” na terenie Gminy Międzyrzecz realizowaną przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Gorzowie Wlkp. Spółka z o.o. na podstawie umowy nr 11/2014, podpisanej po rozstrzygnięciu postępowania na udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego,
- dowozy uczniów na olimpiady i konkursy przedmiotowe,
- dowozy uczniów niepełnosprawnych,
- dowozy na basen w ramach gminnego programu nauki pływania.

Ogółem w roku 2014 dowozami do szkół objętych było 370 uczniów.

Rozdział 80114 - Zespoły ekonomiczno – administracyjne szkół

plan	wykonanie	% wykonania
952 837zł	952 129,66 zł	99,9

w tym:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 803 957,26 zł,

– pozostałe wydatki bieżące – 148 172,40 zł,
Wydatki bieżące obejmują wydatki na ZFŚS, energię ciepłą, energię elektryczną oraz wyposażenie.

Gminny Zespół Oświaty jest jednostką budżetową wspomagającą pracę administracyjno-finansową dyrektorów szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli Gminy Międzyrzecz. W skład GZO wchodzi następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy: dyrektor, główny księgowy i podległy mu dział budżetowo-księgowy, dział płac, kasa i obsługa.

Rozdział 80146 - Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli

plan	wykonanie	% wykonania
49 198zł	48 499,43 zł	98,6

Art.70a ust.1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela stanowi, że w budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Środki na dofinansowanie form doskonalenia zawodowego nauczycieli przeznaczane są z uwzględnieniem kwalifikacji nauczycieli oraz zgłaszanych przez nauczycieli potrzeb w zakresie ich uzupełniania i podnoszenia, oceny przydatności form doskonalenia zawodowego w pracy nauczycieli, zadań związanych z realizacją polityki oświatowej gminy. Ze środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli dofinansowuje się:

- organizację szkoleń, seminariów oraz konferencji szkoleniowych dla nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze,
- organizację warsztatów metodycznych i przedmiotowych oraz innych form doskonalenia zawodowego, wynikających z potrzeb edukacyjnych na danym terenie,
- organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły lub placówki,
- szkolenie rad pedagogicznych,
- opłaty za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli,
- opłaty za kursy kwalifikacyjne i doskonalące, seminaria oraz inne formy doskonalenia zawodowego dla nauczycieli skierowanych przez dyrektora szkoły lub placówki,
- koszty przejazdów oraz zakwaterowania i wyżywienia nauczycieli, którzy na podstawie skierowania udzielonego przez dyrektora szkoły lub placówki uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego, a w szczególności uzupełniają lub podnoszą kwalifikacje.

Rozdział 80148 Utrzymanie stołówek szkolnych i przedszkolnych

plan	wykonanie	% wykonania
1 579 390zł	1 527 096,07 zł	96,7

w tym:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 783 916,65 zł,
  - pozostałe wydatki bieżące – 743 179,42 zł.
- Wydatki bieżące obejmują wydatki na ZFŚS oraz artykuły spożywcze.

W Gminie Międzyrzecz w Gimnazjum Nr 1, Gimnazjum Nr 2, Szkole Podstawowej Nr 3, Szkole Podstawowej Nr 4, Szkole Podstawowej w Kaławie, Szkole Podstawowej w Bukowcu działają stołówki szkolne z własnym zapleczem kuchennym i wykwalifikowaną kadrami, zapewniających zdrowe, dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci posiłki. Uczniowie Szkoły

Podstawowej Nr 2 korzystali z obiadów, które były dostarczane w ramach katering. Dożywianiem objęto średnio 820 dzieci, w tym 339 otrzymało dofinansowanie ze środków Ośrodka Opieki Społecznej w ramach programu dożywianie.

Rozdział 80195 - Pozostała działalność

plan	wykonanie	% wykonania
150 457zł	150 446,18 zł	100

Środki w ramach tego rozdziału przeznaczone są na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytowanych nauczycieli. Wysokość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli określa art. 53 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela, zgodnie, z którym: „Dla nauczycieli będących emerytami, rencistami lub nauczycielami pobierającymi nauczycielskie świadczenie kompensacyjne dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 5% pobieranych przez nich emerytur, rent oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych”.

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Rozdział 85401 - Świetlice szkolne

1. Bieżąca działalność świetlic szkolnych

plan	wykonanie	% wykonania
637 710zł	624 554,57 zł	97,9

w tym:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 566 705,38 zł,
  - pozostałe wydatki bieżące (ZFŚS, dodatki wiejskie) – 57 849,19 zł
- Wydatki bieżące obejmują wydatki na ZFŚS, wyposażenie oraz pomoce naukowe.

Zgodnie z art. 67 ustawy z 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572 ze zm.) do realizacji zadań statutowych szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania ze świetlicy, natomiast zgodnie z art. 5 wymienionej ustawy jest to obowiązek organu prowadzącego, do którego należy w szczególności zapewnienie warunków działania szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki oraz możliwości wykonywania przez szkołę zadań statutowych.

Celem działalności świetlicy szkolnej jest:

- zapewnienie dzieciom zorganizowanej opieki wychowawczej i socjalnej,
- zapewnienie odpowiednich warunków do nauki własnej,
- zagospodarowanie uczniom wolnego czasu i rekreacji,
- organizowanie dodatkowej pomocy nauczyciela dla uczniów, którzy nie radzą sobie z opanowaniem materiału programowego,
- wyrabianie nawyków samodzielnej pracy umysłowej i samodzielnego zdobywania wiedzy i umiejętności,
- ujawnianie i rozwijanie zainteresowań, zamiłowań i uzdolnień dzieci poprzez organizowanie różnorodnych form zajęć w tym zakresie,
- wyrabianie umiejętności nawiązywania prawidłowych kontaktów z rówieśnikami w czasie wolnym, samodzielności w podejmowaniu i realizacji różnorodnych zadań,
- organizowanie rozrywki indywidualnej i zbiorowej oraz kształtowanie nawyków kultury życia codziennego,

- zapewnienie warunków do zachowania i poprawy zdrowia oraz upowszechnianie zasad kultury zdrowotnej,
- organizowanie warunków dla rozwoju fizycznego uczniów, w szczególności organizowanie zajęć i gier sportowych mających na celu prawidłowy rozwój fizyczny uczniów,
- rozpoznawanie i zapewnianie realizacji aktualnych potrzeb dzieci przy ścisłej współpracy z wychowawcami klas I – III,
- rozwijanie zainteresowań plastycznych, muzycznych, teatralnych itp.

Świetlica w szkole stanowi ważne ogniwo w systemie współczesnego wychowania i opieki nad dzieckiem. Jako wewnątrzszkolna instytucja wychowawcza wspiera działania edukacyjne szkoły oparte na aktywnych metodach pracy z uczniem (kształcenie umiejętności), dostosowanych do jego wieku i możliwości, wspomaga i uzupełnia pracę szkoły we wszystkich jej zakresach, wypełniając zadania, którymi są opieka nad dzieckiem, oddziaływanie wychowawcze i praca dydaktyczna z dzieckiem.

Rozdział 85412 – Edukacyjna opieka wychowawcza

1. Dotacja celowa na dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom-wspieranie zadań w zakresie wycieczek dzieci i młodzieży przynależnych do drużyn harcerskich przy SP-2 i SP-4 w Międzyrzeczu

plan	wykonanie	% wykonania
7 000zł	7 000,00zł	100

W roku 2014 dotacje przyznano:

Chorągwi Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Międzyrzecz ZHP z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Bohaterów Westerplatte 27 na następujące zadania:

1. Realizację zadania publicznego pod tytułem: „Kolonie zuchowe 6 GZ Leśne Bużki”.
2. Realizację zadania publicznego pod tytułem: „Udział w Złocie Chorągwi Stołecznej ZHP z okazji 70 rocznicy Powstania Warszawskiego” 6 Drużyna Harcerska Wagabunda.
3. Na realizację zadania publicznego obejmującego zadanie w zakresie wycieczek dzieci i młodzieży – „Pożegnanie lata 2014 Hufca Międzyrzecza ZHP” - Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego Hufca im. Zawiszków - Międzyrzecz ZHP.
4. Realizację zadania publicznego pod tytułem: „Harcerskie mikołajki” - 6 Gromada Zuchowa Leśne Bużki oraz 6 Drużyna Harcerska Wagabunda.

Rozdział 85415 - Pomoc materialna dla uczniów

plan	wykonanie	% wykonania
465 076zł	307 107,82 zł	66,0

w tym:

- zakup podręczników w ramach programu „Wyprawka szkolna” – 63 298,82 zł
- stypendia i zasiłki szkolne – dotacja celowa – 181 847,20 zł
- stypendia z budżetu gminy, w tym: – 61 961,80 zł
  - stypendia szkolne o charakterze socjalnym – 45 461,80 zł
  - stypendia naukowe dla uzdolnionych uczniów – 16 500,00 zł

W ramach Rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” 244 uczniów otrzymało dofinansowanie kosztów zakupu podręczników. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych, uczniom

rozpoczynającym w roku szkolnym 2014/2015 edukację szkolną w klasach II, III lub VI szkoły podstawowej, klasach II, III lub VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie III szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie III liceum plastycznego lub klasie III albo IX ogólnokształcącej szkoły baletowej. Programem objęto także uczniów słabowidzących, niesłyszących, słabo słyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczający w roku szkolnym 2014/2015 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników przysługiwała uczniom pochodzącym z rodzin spełniających kryterium dochodowe zgodne z ustawą o pomocy społecznej oraz o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z art. 90b, art. 90c ust. 1 i ust. 2 pkt. 1, art 90d, 90m, 90n, 90o ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. z 2004 r Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), uczniom przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Pomoc materialna uczniom przysługuje w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego. Stypendium szkolne przysługuje do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia, uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie, gdzie miesięczny dochód na 1 osobę nie przekracza kwoty 456,00 zł netto na osobę, a w szczególności, gdy w rodzinie występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, alkoholizm lub narkomania, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, gdy rodzina jest niepełna. W Gminie Międzyrzecz w 2014 roku liczba osób objętych pomocą materialną w okresie styczeń-czerwiec wyniosła 255 uczniów, natomiast wrzesień-grudzień 214 uczniów.

Uzdolnionym uczniom szkół prowadzonych przez Gminę Międzyrzecz, zgodnie z Uchwałą Nr XXX/250/13 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie sposobów realizacji lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, przyznano Stypendium i Nagrody Burmistrza Międzyrzecza. Wpłynęło 59 wniosków, w tym 55 wnioski o przyznanie stypendium, 4 wnioski o przyznanie nagrody. Stypendium Burmistrza Międzyrzecza otrzymało 29 uczniów, natomiast Nagrodę Burmistrza Międzyrzecza otrzymało 2 uczniów szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Międzyrzecz.

W roku 2014 na zadania bieżące i majątkowe w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej w budżecie Gminy przeznaczono kwotę **26.896.046,17zł**.

Na kwotę tę składają się:

– subwencja oświatowa	–	12 971 581,00zł,
– środki zewnętrzne (dotacje celowe)	–	1 200 631,48zł,
– środki z budżetu gminy, w tym:	–	12 723 833,69zł,
<i>wpływy z usług, opłat i różnych dochodów ujęte w dziale 801 – 952 506,93zł.</i>		

Na zadania bieżące objęte subwencją oświatową, tj.:

- szkoły podstawowe,
- gimnazja,
- świetlice szkolne,
- zespoły ekonomiczno – administracyjne szkół,
- doszkalać i doskonalenie nauczycieli
- ZFŚS - nauczycieli emerytów

Gmina wydatkowała 19.197.329,35zł, w tym 12.971.581,00zł z subwencji oświatowej oraz 6.225.748,35zł ze środków własnych.

Na zadania własne oraz zlecone w zakresie oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej, tj.:

- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- przedszkola,
- stołówki szkolne,
- dowożenie uczniów,
- stypendia i zasiłki szkolne,
- program „Wyprawka szkolna”,
- wyposażenie szkół w podręczniki, materiały ćwiczeniowe,
- wydatki majątkowe

Gmina przeznaczyła 7.698.716,82zł, z czego 1.200.631,48zł to dotacja z budżetu państwa, a 6.498.085,34zł to środki budżetu gminy.

Ogółem w roku 2014 opieką edukacyjną i wychowawczą objęto 3 023 uczniów, w tym:

- w przedszkolach 564 dzieci,
- w oddziałach „0” 188 dzieci,
- w szkołach podstawowych 1 513 uczniów,
- w gimnazjach 758 uczniów.

Opieką nad uczniami sprawowało 270 nauczycieli (242,65 etatów) oraz 111 pracowników administracji i obsługi (105,13 etatów).

Dział 851 Ochrona zdrowia

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii Gminy Międzyrzecz w 2014 r.

1. Wydatki zaplanowane i wykonane na realizację zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

OGÓLEM:

	plan	wykonanie	% wykonania
	642 287zł	596 354,63zł	92,9
w tym:			
	plan	wykonanie	% wykonania
wydatki bieżące	597 087zł	551 154,67zł	92,3
wydatki majątkowe	45 200zł	45 199,97zł	100

Działania profilaktyki uzależnień zgodnie z ustawami o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, są zadaniem własnym gminy.

Ustawy wskazują środki finansowe, z których zadania te powinny być realizowane, jako dochody gminy uzyskiwane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ustawodawca w obu ustawach wyszczególnia także kierunki, jakie gmina powinna uwzględniać podejmując działania związane z profilaktyką. Określone przez ustawodawcę kierunki działań wzajemnie się pokrywają, dlatego mogą być realizowane i finansowane wspólnie.

Rozdział 85153 - Przeciwdziałanie narkomanii

plan	wykonanie	% wykonania
37 287zł	34 010,91zł	91,2

w tym:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane - 15 460,00zł

Zadania realizowane w ramach profilaktyki narkotykowej były podejmowane wspólnie z zadaniami dotyczącymi profilaktyki alkoholowej. Działalność ta została szerzej opisana w rozdziale Przeciwdziałanie alkoholizmowi. Ponadto podjęto w tym zakresie następujące działania:

1. W ramach profilaktyki narkotykowej funkcjonował punkt konsultacyjny dla osób z problemem narkotykowym w budynku przy stadionie miejskim. Podczas 113 spotkań konsultacyjnych, z porad osobistych i telefonicznych oraz terapii skorzystały 43 osoby. Konsultacji udzielano samym zainteresowanym, ale również rodzinom osób uzależnionych bądź zagrożonym uzależnieniem. Podczas spotkań w Punkcie przeprowadzano interwencje kryzysowe oraz rozmowy motywacyjno-edukacyjne, a także jednorazowe porady terapeutyczne i rozmowy telefoniczne o charakterze informacyjnym.

2. Działania profilaktyczne muszą być podejmowane na każdym poziomie edukacji dzieci i młodzieży, dlatego w okresie X i XII ubiegłego roku został wdrożony program profilaktyczny dotyczący narkomanii w niektórych przedszkolach i szkołach podstawowych. Programem objęto zarówno dzieci jak i rodziców. Celem zajęć było dostarczenie wiedzy i praktycznych umiejętności radzenia sobie z różnymi sytuacjami i problemami mogącymi sprzyjać sięganiu po środki psychoaktywne. Każdy z rodziców biorący udział w programie miał możliwość aktywnego uczestnictwa w zajęciach grupowych, jak również indywidualnych. W programie czynnie uczestniczyło 65 dzieci i 77 rodziców z przedszkoli oraz 167 uczniów i 52 rodziców ze szkół podstawowych.

3. Na wniosek Dyrekcji Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bobowicku oraz Zespołu Szkół Budowlanych został zrealizowany program zajęć warsztatowych, którego celem było poszerzenie świadomości dotyczącej mechanizmów powstawania szkód zdrowotnych i psychospołecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. W zajęciach uczestniczyło 238 uczniów tych szkół.

4. Na wniosek Dyrekcji Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bobowicku, Zespołu Szkół Ekonomicznych oraz Liceum Ogólnokształcącego został zrealizowany Program Profilaktyczny „Żyj poza klatką – Młodość bez narkotyków”. Program stanowił ciekawą alternatywę dla dotychczasowych przedsięwzięć. Forma przekazu oraz treści profilaktyczne – takie jak: wiedza o skutkach zażywania stymulantów, stopniowa degradacja osobowości, wezwanie do abstynencji i trzeźwego budowania filarów życia przekazywane w współczesnym niewulgarnym językiem młodzieżowym cieszył się wielkim zainteresowaniem i aprobatą. W zajęciach uczestniczyło ok. 400 uczniów tych szkół.

5. Na wniosek kierownictwa Ochotniczego Hufca Pracy w Międzyrzeczu został wdrożony dla tamtejszej młodzieży program profilaktyczny „Stop odłotom – jestem sobą”. Zajęcia miały na celu dostarczenie wiedzy na temat szkód psychicznych i fizycznych wynikających ze stosowania dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, a także eksperymentowania środkami chemicznymi. Wskazywanie sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych bez wspomagaczy, radzenia sobie z emocjami, propagowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Programem objęto grupę 26 chłopców wykazujących inklinacje w kierunku tego zjawiska. Zajęcia prowadzi specjalista terapii uzależnień – łącznie 50 godzin.

6. Oczekiwaną formą działań profilaktycznych są również przedstawienia teatralne o treściach przeciwdziałających uzależnieniom. Spektakl pt. „Nad przepaścią” wraz z prelekcją dostosowana do grup wiekowych zaprezentował teatr „Inspiracja” z Krakowa. W spektaklu wzięła udział młodzież i dzieci z Zespołu Szkół Budowlanych, SP 2 i SP w Kaławie.

7. Na wniosek Dyrekcji Szkoły Podstawowej Nr 2 w Międzyrzeczu sfinansowano szkolenie „Narkotyki a dopalacze”, w którym wzięły udział pedagog szkolny oraz pielęgniarka szkolna. Szkolenie miało na celu między innymi przekazać informacje na temat faz uzależnienia, rozpoznawanie uzależnienia, sposobu udzielania pomocy oraz prewencji.

8. „Nowoczesne metody pomagania w pracy telefonów zaufania oraz punktów konsultacyjnych” to szkolenie zorganizowane przez PARPA. Wzięły w nim udział 4 osoby, które udzielają porad w punktach konsultacyjnych, a także świadczą pracę na rzecz szkół i środowiska.

9. Na wniosek Dyrektora Aresztu Śledczego w Międzyrzeczu sfinansowano 100 godzinny program profilaktyczno-terapeutyczny dla wyselekcjonowanej grupy penitencjariuszy Aresztu. Celem programu było przekazanie wiedzy na temat emocji i uczuć oraz pomoc w naprawie uszkodzonej tej sfery braniem środków narkotycznych. Po cyklu zajęć połowa uczestników deklarowała abstynencję alkoholową, ale tylko 20 % rezygnację z narkotyków.

10. Grupa młodzieżowa „Bombastic” z Bukowca w czerwcu 2014 r. zaprezentowała w Sali MOK musical pt. „To co ważne”. Podczas spektaklu poruszono temat profilaktyki uzależnień, sposobów spędzania wolnego czasu na wsi, a także rozpropagowano ulotki o treściach profilaktycznych. W przedsięwzięciu wzięła udział młodzież i dzieci świetlic wiejskich, którym sfinansowano dojazd do Międzyrzecza.

11. Do działań profilaktycznych włączyła się również międzyrzecka Policja, która realizując rządowy program „Bezpieczna Zerówka” dotyczący bezpiecznych zachowań w grupie i środowisku. W programie wzięło udział 17 trzy osobowych grup zerówkowiczów, którzy musieli wykazać się stosowną wiedzą. Nagrody zakupiła Gmina.

12. W ramach działań profilaktyki narkotykowej zakupiono materiały edukacyjne, które przekazano przedszkolom, szkołom podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, policji, świetlicom, poradniom. Materiały do kampanii informacyjno-edukacyjnej pt. „Narkotyki ? to mnie nie kręci” stanowiły plakaty, ulotki dla uczniów i rodziców oraz gotowe konspekty do prowadzenia zajęć wychowawczych o tematyce uzależnień narkotykowych i zagrożeniach z nimi związanych.

Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi

plan	wykonanie	% wykonania
559 800zł	517 143,76zł	92,4

w tym:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane	-	212 394,92zł,
- dotacje przekazane na zadania bieżące	-	140 000,00zł,
- pozostałe wydatki bieżące	-	164 748,84zł.

Realizacja Gminnych Programów odbywała się według następujących zadań:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- pomoc rodzinom z problemem alkoholowym, narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy,
- działalność profilaktyczna, informacyjna i edukacyjna,
- wspomaganie instytucji pokrewnych w działaniu,

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin

plan	wykonanie	% wykonania
78 450zł	76 832,40zł	97,9

1.1. Realizacja programów terapeutycznych w leczeniu szpitalnym osób uzależnionych – programy były realizowane w godzinach popołudniowych dla osób, które wyszły z oddziału odwykowego, ale nadal potrzebują pomocy terapeuty do zachowania trzeźwości w życiu codziennym. Dla grup Anonimowych Alkoholików oraz ich rodzin zrealizowano 12-godzinny program „Psychologiczna analiza 12 kroków”. Również pomocą była objęta grupa osób współuzależnionych (DDA - dorosłych dzieci alkoholików, Al-anon – żony alkoholików), dla której były prowadzone całoroczne warsztaty w wymiarze 100 godzin.

Pomocy terapeutycznej potrzebują także kobiety uzależnione, którym trudniej niż mężczyzną wyjść z nałogu. Dla tej grupy został wdrożony program „Kobiety i Uzależnienia” w wymiarze 100 godzin. Tematyka zajęć obejmowała psychoedukację oraz zajęcia mające na celu korygowanie zachowań w pełnieniu ról życiowych.

W ramach terapii szpitalnej prowadzono warsztaty „Jak zapobiegać nawrotom picia”. Program jest ukierunkowany na osoby uzależnione, które w przeszłości ukończyły terapię podstawową, i mają problem z rozpoznawaniem sygnałów ostrzegawczych nawrotu choroby. Zorganizowano również spotkanie opłatkowe połączone z mityngiem otwartym, i bezalkoholową zabawę sylwestrową dla rodzin z problemem alkoholowym, które to imprezy zgromadziły ok. 300 osób, dawnych i obecnych pacjentów Oddziału Odwykowego. Organizatorem był COTUA (Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia Alkoholowego) przy SP Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu.

Na wniosek Dowódcy Jednostki Wojskowej 5700 w Międzyrzeczu wprowadzono do realizacji 80 godzinny Program „Wolny czy zniewolony”, który był kierowany do pracowników i żołnierzy tej Jednostki. Celem programu było dostarczenie odpowiedniej wiedzy na temat mechanizmów uzależnienia, umiejętności oceny ryzykownego i szkodliwego picia i używania substancji psychoaktywnych, monitoring tego zjawiska, autodiagnoza i rozpoznawanie własnych zachowań, zmiana stereotypów myślenia na temat uzależnień, analiza form spędzania wolnego czasu. Zajęcia miały formę wykładów, warsztatów grupowych oraz konsultacji indywidualnych.

1.2. Dofinansowano udział trzeźwiejących alkoholików i ich rodzin w 8-miu trzydniowych cyklach spotkań trzeźwościowych w Rokitnie. W spotkaniach wzięło udział 36 osób ze środowiska uzależnionych i współuzależnionych. Sfinansowano również udział przedstawicieli tych środowisk w Ogólnopolskim Zjeździe Ruchów Abstynenckich w Licheniu, w którym wzięło udział ok 90 osób.

1.3. Materiały edukacyjno-profilaktyczne i wyposażenie.

Zakupiono do rozpowszechnienia materiały dotyczące profilaktyki alkoholowej, narkotykowej i przemocy domowej (broszury, ulotki, książki, plakaty, czasopisma). Powyższe wydawnictwa zostały przekazane pedagogom szkolnym, Poradni Odwykowej, Punktom Konsultacyjnym, Oddziałowi Leczenia Uzależnień, Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. przemocy, i grupom samopomocowym. Na prośbę kierownika poradni odwykowej (Międzyrzeckie Centrum Leczenia Uzależnień) zakupiono i przekazano 4 stoły konferencyjne i 2 szafki kartotekowe.

1.4. W ramach zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej dofinansowano przeprowadzenie superwizji klinicznej w ramach Programu szkolenia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie w zakresie uzyskiwania kwalifikacji specjalisty psychoterapii uzależnień dla pracownika Oddziału Leczenia Uzależnień SP SdNiPCh w Międzyrzeczu.

Gmina Międzyrzecz na wniosek Kierownika Całodobowego Oddziału Psychiatrii Sądowej o Wzmocnionym Zabezpieczeniu dla Młodzieży przy SP Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu zleciło usługę przeszkolenia podczas specjalistycznego szkolenia w dziedzinie uzależnienia od narkotyków w zakresie

Specjalisty Terapii Uzależnień. Szkolenie jest prowadzone w okresie maj 2014 – czerwiec 2015. Szkoleniem zostały objęte dwie osoby – pracownicy Całodobowego Oddziału Psychiatrii Sądowej o Wzmocnionym Zabezpieczeniu dla Młodzieży przy SP Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu.

Dwóch pracowników oddziału odwykowego skierowano na szkolenie „Praktyka zastępowania agresji”, która wymaga terapii w procesie trzeźwienia alkoholików.

Z uwagi na zmiany w składzie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystąpiła konieczność przeszkolenia nowych członków.

1.5. Działalność grupy samopomocowej AA pracującej się przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu. Grupa działa od 3 lat spotykając się co wtorek. Systematycznie na grupę uczęszcza 8 osób, niesystematycznie 15. Praca opiera się o zajęcia edukacyjne, analizę destrukcyjnego picia, motywowanie do podjęcia leczenia. Owocem pracy jest: 9 osób na detoksie, 5 osób podjęło leczenie, 6 osób korzystają z pomocy Poradni Odwykowej. Grupa korzysta ze spotkań abstynenckich w Rokietnie, Licheniu. Grupą opiekuje się stale instruktor terapii uzależnień. Praca grupy jest zarówno działalnością terapeutyczną jak i socjalną. Funkcjonowanie grupy otrzymało wysoką ocenę władz wojewódzkich.

1.6. Problem alkoholowy dotyka zazwyczaj całej rodziny. Cała rodzina alkoholika należy do tzw. grupy współuzależnionych. Gminny Program zawiera działania dotyczące wsparcia tych osób – dzieci i młodzieży oraz części żeńskiej tych rodzin zrzeszających się w grupie Al-anon. Dla wzmocnienia oddziaływania na te osoby – terapeuta zaproponował zorganizowanie obozu wypoczynkowego z programem terapeutycznego poza miejscem zamieszkania. W październiku ubiegłego rok grupa 11 osób wzięła w 7 dniowych warsztatach „Chcę być sobą” w Kołobrzegu.

II. Udzielanie rodzinom, w których występuje problemem alkoholowym lub narkotykowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

plan	wykonanie	% wykonania
66 820zł	58 095,53zł	86,9

2.1. Kolejny rok w punktach konsultacyjnych można było uzyskać specjalistyczną pomoc psychologa, pedagoga i terapeutów uzależnień, którzy pełnią dyżury w każdy poniedziałek, wtorek, środę i czwartek. Pomoc obejmowała zakres informacji o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin, o ruchach samopomocowych, wstępne motywowanie do terapii, pomoc psychologiczna, pedagogiczna, prawna dla ofiar przemocy w rodzinie, informacji o możliwościach rozwiązywania problemów alkoholowych, skierowania do instytucji kompetentnych w ww. zakresie. Z pomocy w punktach skorzystało 277 osób. Punkty funkcjonowały w budynku wielofunkcyjnym przy stadionie miejskim, przy Ośrodku Pomocy Społecznej, w Kęszycy Leśnej i w Bukowcu.

2.2. Do działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy przede wszystkim podejmowanie spotkań z osobami uzależnionymi od alkoholu, wobec których należy zastosować leczenie odwykowe. Komisja podczas swoich posiedzeń przeprowadziła 17 rozmów motywujących do podjęcia leczenia z czego w 9 przypadkach osoby podjęły leczenie ambulatoryjne, w 8 przypadkach Komisja wystąpiła do biegłych o wydanie opinii (przedsądowych) o stopniu uzależnienia oraz pokryła koszt wydania 3 opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia alkoholowego mieszkańców naszej Gminy. Ponadto obowiązkiem Komisji jest wydawanie opinii w sprawie zgodności usytuowania punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy z przedmiotowymi ustawami i uchwałami. Komisja wydała 61 przedmiotowych postanowień.

2.3. Dotacja - Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Uzależnionym „PRZEŁOM”

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości gmina powinna zorganizować lub wskazać miejsce gdzie mogą przebywać osoby zatrzymane do wytrzeźwienia. W ramach działalności pożytku publicznego Gmina zawarła umowę ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Uzależnionym „PRZEŁOM” w Gorzowie Wlkp., której przedmiotem było „wspieranie podejmowania działań wobec nietrzeźwych mieszkańców Gminy Międzyrzecz, którzy swoim zachowaniem dają powód do zgorzenia, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu i zdrowiu lub życiu i zdrowiu innych osób”. W 2014 r. z terenu naszej Gminy doprowadzono do wytrzeźwienia 88 osób (na 3505 osób przyjętych w placówce). Stowarzyszenie w ramach przekazanych środków udziela pomocy terapeutycznej oraz prowadzi wstępne rozmowy motywujące zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego.

2.4. Działania związane z realizacją zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gmina Międzyrzecz Uchwałą Rady Miejskiej zatwierdziła do realizacji w 2010 r. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy. W ramach podjętych działań został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, w składzie którego są przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu, Prokuratury, służby zdrowia, pedagodzy szkolni. Zespół w 2014 r. objął swoją działalnością 283 osoby prowadząc procedury Niebieskich Kart. W grudniu 2014 r. Zespół zorganizował szkolenie dla przedstawicieli wszystkich instytucji pracujących bezpośrednio z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą w rodzinie. W szkoleniu wzięło udział 52 osoby. Ponadto, były pełnione dyżury w punkcie konsultacyjnym ds. przemocy mieszczącym się przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej, ul. Pamiątkowa 17. Zespół podjął działania kompleksowego zajmowania się rodzinami, w których dochodzi do przemocy, opracowaniem adekwatnej strategii, monitorowaniem sytuacji rodzinnych, podnoszeniem świadomości społecznej w zakresie tego problemu, wspieraniem ofiar przemocy, zwiększeniem dostępności pomocy i zwiększeniem skuteczności działań interwencyjnych. Poprzez podjęte działania udzielono pomocy 43 osobom dorosłym.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

plan	wykonanie	% wykonania
354 730zł	322 215,83zł	90,8

3.1 Wsparcie Szkolnych Programów Profilaktycznych.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki zostały przeprowadzone następujące działania:

- W Szkole Podstawowej nr 2 realizowano warsztaty psychoterapeutycznych dla dzieci i rodziców ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym „Bohater” w wymiarze 50 godz. oraz warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców „Jak z szacunkiem i miłością wyznaczać dziecku granice.” w wymiarze 24 godz. Działania te zawierały głównie elementy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Warsztatami objęto 20 rodziców oraz 17 uczniów.

W działającej przy szkole świetlicy socjoterapeutycznej zrealizowano warsztaty psychoterapeutycznych dla dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wymiarze 120 godz. W ramach tej świetlicy zorganizowano spotkanie wigilijne, które sfinansowano również ze środków profilaktyki uzależnień.

- W Szkole Podstawowej Nr 3 od lat są realizowane warsztaty psychoterapeutycznych dla dzieci, w prowadzonej przez szkołę świetlicy socjoterapeutycznej. Zajęcia prowadzone są przez nauczycieli, natomiast Gmina wspiera pracę z dziećmi w zakresie urozmaicenia zajęć. W ramach współpracy ze świetlicą finansowano wyjścia wychowanków na basen, zakupiono art. spożywcze na biwak z okazji Dnia Dziecka i wigilii, sfinansowano również wyjście do kina z okazji mikołajek oraz zakupiono materiały plastyczne i papiernicze niezbędne do pracy świetlicy.

W grudniu 2014 r. na wniosek Dyrekcji szkoły zostało zrealizowanych 10 warsztatów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy rówieśniczej. Warsztatami objęto wszystkich uczniów tej szkoły.

- W Szkole Podstawowej nr 4 również jest prowadzona grupa socjoterapeutyczna „Klub aktywnego dziecka”. Świetlica skupia dzieci, które sprawiają problemy wychowawcze, a zarazem pochodzą ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- Program profilaktyczny „Archipelag skarbów”.

W styczniu 2014 został zrealizowany dla uczniów Gimnazjum Nr 1 Program profilaktyczny „Archipelag skarbów”. Programem objęto 200 uczniów (klas II i III), 31 nauczycieli i 105 rodziców. Program ten posiada rekomendację PARPA, podejmuje problem uzależnień, wczesnej inicjacji seksualnej, odpowiedzialnego kierowania swoimi wyborami, zagrożeń HIV/AIDS. Program został zrealizowany podczas 2 dniowego mitingu w Sali kinowej MOK.

- Program profilaktyczny „RAZEM”.

Przeszkoleni w minionych latach nauczyciele i wychowawcy międzyrzeckich gimnazjów (uzyskali certyfikat) bezpłatnie realizowali program „RAZEM”. Samodzielne uruchomienie realizacji programu przez nauczycieli pozwoliło uzyskać u uczniów znaczny efekt wychowawczy i profilaktyczny. W procesie programu profilaktycznego jest zawarta realizacja 12 godzin spotkań klasowych.

Gimnazjum Nr 1 przeprowadziło program „wyjazdowo” w miejscowości Borowy Młyn. Ze środków profilaktyki został pokryty koszt zakwaterowania i wyżywienia uczniów i opiekunów oraz zakup materiałów piśmienniczych i plastycznych do realizacji programu. W programie uczestniczyło 132 uczniów klas pierwszych i 18 nauczycieli i wychowawców.

- Zespół Szkół Budowlanych skupia młodzież, która wymaga podejmowania działań profilaktycznych zarówno w tematyce uzależnień jak i agresji. Na wniosek Dyrekcji tej szkoły zostały zorganizowane tam warsztaty mające na celu przekazanie informacji oraz pobudzenie refleksji nad fałszywymi opiniami na temat alkoholu. Zajęciami objęto 11 klas tj. ok 220 uczniów. W okresie października i listopada 2014 r. został przeprowadzony w tej Szkole cykl zajęć z zakresu przeciwdziałania agresji oraz umiejętności prowadzenia mediacji. Program wprowadzono do 13 klas. W czasie programu dokonano diagnozy problemu, z której wynika, że 40 % ankietowanych uczniów kwalifikuje się do treningu kontroli złości. Działania takie zaplanowano w roku 2015.

- Na wniosek Dyrekcji Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bobowicku zostały zrealizowane 4 warsztaty profilaktyczne dotyczące uzależnienia od komputera i hazardu. Warsztatami objęto wszystkich uczniów Szkoły.

- Na wniosek Dyrekcji Liceum Ogólnokształcącego w Międzyrzeczu zostało zrealizowane 10 warsztatów profilaktycznych dotyczących uzależnienia od komputera i hazardu. Warsztatami objęto wszystkich uczniów Szkoły. Ponadto, dla Rady pedagogicznej przeprowadzono warsztat pt. „Moda na nieuczenie się”.

- Eduterapeutica Strategia Bezpieczeństwa Podczas warsztatów dla pedagogów szkolnych zorganizowanych w tut. Urzędzie został zaprezentowany nowy sposób podejścia do pomocy psychologiczno-pedagogicznej, który został oparty na rozwiązaniach systemowych, włączających w proces pomocy uczniowi, nauczycieli i wychowawców. Narzędziem tym jest pierwszy na rynku multimedialny, interaktywny program komputerowy Eduterapeutica Strategia Bezpieczeństwa, kompleksowo wspierający szkołę (dyrektora, nauczycieli, wychowawców

i specjalistów wszystkich typów szkół oraz rodziców) w obszarach związanych z bezpieczeństwem w szkole oraz problemami rozwojowymi w zakresie psychologicznym i społecznym uczniów w różnym wieku.

Po prezentacji dyrekcje i grona pedagogiczne 7 międzyrzeckich szkół zwróciły się z prośbą o zakup i przekazanie tego narzędzia, które w znacznym stopniu ułatwi organizację i koordynację efektywnych oddziaływań profilaktycznych oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej ukierunkowanej na rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie bezpieczeństwa, kompetencji interpersonalnych oraz działań chroniących dzieci przed uzależnieniami, przemocą i agresją. Ze środków budżetowych gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dokonano zakupu 7 pakietów programu, które zostały przekazane do siedmiu międzyrzeckich szkół (SP2, SP4, SP Bukowiec, SP Kaława, Gimnazjum Nr 2, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy). Z informacji otrzymanych od pedagogów szkolnych wynika, że przekazany program doskonale sprawdza się w codziennej pracy szkół.

- Spektakle profilaktyczne znajdują swoje miejsce jako uzupełnienie działań w profilaktyce uzależnień. Na wniosek dyrekcji międzyrzeckich szkół sfinansowano spektakle profilaktycznych, które dotyczyły problemów dzieci i młodzieży - przemocy, przyjaźni, przemiany, asertywnych zachowań, narkomanii, alkoholizmu. Spektakle zostały zaprezentowane dla uczniów SP 2, SP 3 i Zespołu Szkół Budowlanych.

- Ogólnopolska Noc Profilaktyki.

Na wniosek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Gmina Międzyrzecz wraz z KP Policji w Międzyrzeczu włączyła się w realizację inicjatywy KG Policji „Profilaktyka a Ty”. Noc Profilaktyki miała miejsce 14 czerwca 2014 r w godz. 16.00 – 22.00. Międzyrzeccy Policjanci spotkali się z młodzieżą przekazując jej informacje na temat zagrożeń ze strony narkotyków, alkoholu i innych używek. Dodatkowo młodzież uczestniczyła w grach i zabawach. Gmina dofinansowała nagrody oraz poczęstunek, a także przekazała materiały edukacyjne dotyczące tematyki uzależnień.

- Przemoc boli – to ogólnopolska kampania dotycząca przeciwdziałania przemocy, w którą włączyła się również nasza Gmina. Kampania obejmuje swoim zasięgiem wszystkie szkoły, kładąc szczególny nacisk na przemoc rówieśniczą, samotność, cyberprzemoc, hejtowanie. Zakupione materiały wraz z informatorami dla nauczycieli/koordynatorów trafiają do szkół. Dwóch pedagogów szkolnych ukończyło szkolenie pn. „Przeciwdziałanie agresji u dzieci i młodzieży”.

3.2. Wsparcie profilaktyki alkoholowej dla kierowców.

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ubiegłym roku położyła mocny nacisk na prowadzenie w gminach profilaktyki alkoholowej wśród kierowców. W ramach tych działań zakupiono materiały edukacyjne dla młodzieży i dorosłych (ulotki, plakaty), które zostały przekazane do szkół ponadgimnazjalnych, szkół prowadzących naukę jazdy, a głównie dla Policji. Policja podczas prowadzonych akcji badania trzeźwości przekazywała je kontrolowanym kierowcom. Dla osób uczestniczących w wykładach w szkołach jazdy zorganizowano cykl zajęć warsztatowych „Powstrzymaj pijanego kierowcę”. W warsztatach wzięło udział 24 kursantów.

3.3. Prowadzenie i finansowanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych na wsiach.

W minionym roku nadal swoją działalność prowadziły świetlice wsparcia dziennego w 9 sołectwach. Świetlice działały w miejscowościach Bukowiec, Gorzyca, Kaława, Kęszycy Leśna, Nietoperek, Pniewo, Szumiąca, Wysoka, Wyszanowo. Świetlice działały popołudniami, od poniedziałku do piątku, 3 godziny dziennie (w Kęszycy Leśnej 3 dni w tygodniu po 5 godz.). Świetlice mają za zadanie organizację dzieciom i młodzieży czasu wolnego, poprzez zajęcia

plastyczne, sportowe i wspólne zabawy. Podopieczni świetlic biorą udział w festynach, zajęciach na basenie, wycieczkach integracyjnych, wyjazdach do teatru. W świetlicach zajęcia prowadzone są przez zatrudnionych opiekunów. Gmina dokłada starań, aby oferta świetlic była co raz bogatsza, a zatrudnieni opiekunowie rzetelnie wykonywali swoje zadania. Ze środków Gminnego Programu Profilaktyki były wypłacane wynagrodzenia opiekunów oraz dokonywane zakupy materiałów, wyposażenia i usług niezbędnych do działalności świetlic.

Ze środków programu finansowano przejazdy, bilety wstępu, zakup materiałów plastycznych, dydaktycznych, nagród i wyposażenia oraz zakup żywności w ramach zajęć kulinarnych. Zorganizowano m. in. wyjazd dzieci ze świetlic w Kaławie, Pniewie, Szumiącej i Wysokiej na 4 dniową wycieczkę do Kotliny Kłodzkiej. Dofinansowano wyjazdy do teatru, wyjścia do kina, na basen na halę sportową.

3.4. Realizacja programu profilaktycznego dla dzieci z zajęciami sportowymi bezpłatnej nauki pływania.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, może być prowadzone w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych. Realizując ten punkt ustaw, w okresie od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2014 r. był wdrażany program profilaktyczny dla uczniów klas II szkół podstawowych Gminy Międzyrzecz. Zostały zawarte stosowne porozumienia pomiędzy Gminą, Szkołami i MOSiW-em. Programem, w którym główny nacisk był położony na czynniki chroniące i promujące zdrowy styl życia oraz dostarczenie dzieciom wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji emocjonalnej, a także zapobieganie powstawaniu problemów związanych z agresją poprzez aktywność ruchową objęto łącznie 412 dzieci. Każde dziecko biorące udział w programie uczestniczyło w zajęciach w 15 do 19 godzinach programu nauki pływania. Celem projektu była również nauka pływania oraz postępowania w wodzie w momencie zagrożenia. Grupy wykazywały spore zainteresowanie zajęciami, co umożliwiło w krótkim czasie zrealizować w całości postawione cele. Lekcje obejmowały szkolenie techniki pływania, w tym na grzbiecie oraz kraulem. Część grup zaczęła pływać stylem klasycznym. Zajęcia te mają korzystny wpływ na prawidłową postawę ciała dziecka, zachęcają do czynnego spędzania wolnego czasu i rozpowszechniają pływanie wśród rówieśników i rodziny. Gmina ponosiła koszt wstępu dzieci na basen oraz koszt instruktorów nauki pływania. Dzieci z terenów wiejskich były dowożone na zajęcia w ramach transportu szkolnego, którego koszt ponosił Gminny Zespół Oświaty. Od września 2014 r. została uruchomiona również grupa dla dzieci bardziej zaawansowanych w pływaniu. W zajęciach tych stale brało udział 25 dzieci. Program ten zakładał przekazywanie informacji o szkodliwości używek, o zachowaniach ryzykownych, a także radzenia sobie z agresją i przemocą podczas rywalizacji sportowej.

3.5. W okresie wakacji został zorganizowany obóz wypoczynkowy dla dzieci i młodzieży z naszej gminy, w miejscowości nadmorskiej Pogorzelica. W obozie, podczas którego prowadzony był program profilaktyki, wzięło udział 100 dzieci (w tym 40 % z terenów wiejskich gminy). Kwalifikacji dzieci na kolonie dokonywali pedagodzy szkolni. Wypoczynek został zorganizowany na podstawie porozumienia z Gminą Witnica, a realizatorami zadania były Szkoła Podstawowa w Nowinach Wielkich oraz Gimnazjum w Witnicy.

3.6. Na zlecenie gminy zostały przeprowadzone badania stanu problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych (narkotyki, przemoc) w Międzyrzeczu. Badania przeprowadziła firma Ekspertyzy-Edukacja-Terapia „EKSTER”. Przy konstrukcji badań posłużono się m. in. analizą badań ankietowych realizowanych w szkołach oraz przeprowadzono sondę uliczną z udziałem 100 losowo wybranych mieszkańców Międzyrzecza. Przedłożone wyniki badań potwierdzają słuszność podejmowanych dotychczas działań profilaktycznych, ale również

wskazują strategiczne kierunki w realizacji programów profilaktycznych. Wyniki badań zostaną poddane szczegółowej analizie przez zespół terapeutów przy współudziale pedagogów szkolnych, i posłużą do ustalenia i wdrażania programów w zakresie zapobiegania zachowaniom ryzykownym.

IV. Wspomaganie instytucji pokrewnych w działaniu.

plan	wykonanie	% wykonania
60 000zł	60 000,00zł	100

4.1 Dotacja dla Parafialnego Zespołu Caritas

Parafialny Zespół Caritas przy parafii p.w. św. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu przystąpił do otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych na realizację zadania publicznego z zakresu prowadzenia zajęć świetlicowych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży Gminy Międzyrzecz. Gmina na realizację tego zadania w formie dotacji przeznaczyła kwotę 60.000,- zł. Gmina Międzyrzecz zleciła realizację tego zadania właśnie Zespołowi Caritas prowadzącemu świetlicę „Ciepły kącik u Jezusa” i „Młodzi z Arki Przyszłości”, ponieważ Stowarzyszenie wykazało możliwość realizacji zadania posiadając niezbędne doświadczenie w prowadzeniu działalności na rzecz rozwoju edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom społecznym. Działalność świetlicy opiera się głównie na wolontariacie, i pełni bardzo ważną rolę wychowawczo-terapeutyczną dla najmłodszych dzieci ze środowisk ubogich i patologicznych. Podczas codziennej pracy świetlicy prowadzone jest dożywianie oraz organizacja zajęć rekreacyjnych. Dzieci w świetlicy również odrabiają lekcje, w których pomagają im nauczyciele w niej pracujący (wolontariusze). W minionym roku w świetlicy tej został również przeprowadzony program profilaktyczny profilaktyki uzależnień odpowiednio dostosowany do wieku i potrzeb podopiecznych. Do programu świetlicy dla dzieci młodszych wpisano również prowadzenie zajęć gimnastyki korekcyjnej. Świetlice działały przez cały rok 5 dni w tygodniu, w godz. 14⁰⁰-18⁰⁰. W ciągu roku do świetlic uczęszczało ok. 40 dzieci w wieku 6 -18 lat. Stowarzyszenie rozliczyło przekazaną kwotę dotacji. Jako dofinansowanie Caritas przekazał na działalność świetlicy dotację pozyskaną ze Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu, środki własne oraz pracę wolontariuszy.

4.2. Dotacja dla Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia Alkoholowego SP Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu.

Na wniosek Dyrekcji SP Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu oraz Kierownika Całodobowego Oddziału Leczenia Uzależnień i Terapii, przekazano dotację na dofinansowanie wyposażenia Oddziału Leczenia Uzależnień Alkoholowych SP Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu. Zakupione wyposażenie podniosło poziom świadczonych usług medycznych na oddziałach odwykowych. Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Rozdział 85195 Pozostała działalność

plan	wykonanie	% wykonania
60 800zł	40 812,99zł	67,1

w tym dotacje - 6.936zł

z tego:

1. Promocja i działania profilaktyczno-prozdrowotne na terenie gminy – akcja szpik kostny

plan	wykonanie	% wykonania
3 000zł	2 999,99zł	100

Corocznie w Polsce przybywa ponad 6.000 nowych przypadków zachorowań na białaczkę. Jedynym, jak dotychczas, sposobem walki z tą śmiertelną chorobą jest przeszczep szpiku, który musi być osobliwie dobrany dla osoby chorej. Coraz więcej osób interesuje się tematem dawstwa szpiku, również w naszej gminie. Niewiedza, strach i mity, które towarzyszą tematyce dawstwa szpiku wymagają konkretnej informacji i edukacji. Dlatego też po raz kolejny zorganizowano akcję informacyjną (kampanii promocji zdrowia) na ww. temat. Przy współpracy przedstawicieli NZOZ-u Medigen i Fundacji Przeciwno Leukemii im. Agaty Mróz, podczas akcji zorganizowano tematyczny wykład oraz przeprowadzono pobierania materiału do przeszczepu szpiku kostnego. Dzięki akcji pozyskano 205 potencjalnych dawców szpiku. W akcję włączyła się młodzież i rady pedagogiczne międzyrzeckich szkół ponadgimnazjalnych.

2. Promocja i działania profilaktyczno-prozdrowotne na terenie gminy – fluoryzacja zębów

plan	wykonanie	% wykonania
800zł	793,00zł	99,1

W ramach profilaktyki próchnicy zębów ze środków budżetowych zakupiono 61 tub żelu FLUORMEX do fluoryzacji. Żel został przekazany Zespołowi Pielęgniarek Szkolnych, które prowadzą akcję fluoryzacji zębów wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych w okresie całego roku szkolnego. Fluoryzacja jest prowadzona systematycznie w okresie całego roku szkolnego (co 6 tygodni). Z fluoryzacji skorzystało 1172 dzieci szkół podstawowych.

3. Realizacja programu zdrowotnego w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego w 2014 roku

plan	wykonanie	% wykonania
50 000zł	30 084,00zł	60,2

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) stanowi istotny problem epidemiologiczny i kliniczny na całym świecie. W ciągu roku rozpoznaje się 500 000 przypadków raka a ponad połowa chorych umiera. Szacuje się, że do 2050 roku liczba zachorowań może sięgać ponad 1 milion rocznie. W ujęciu globalnym 80% nowych zachorowań na raka szyjki macicy przypada na państwa rozwijające się, gdzie, w porównaniu z innymi nowotworami narządów płciowych, zajmuje on pierwsze miejsce jako przyczyna zgonów wśród kobiet.

Rada Miejska w Międzyrzeczu wychodząc naprzeciw temu problemowi przyjęła Program zdrowotny w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego na lata 2012-2016. Realizacja programu w 2014 r. zakładała objęcie 3-ma dawkami szczepień ochronnych populację dziewcząt urodzonych w 2000 r. Grupę tą stanowiły głównie dziewczęta uczęszczające do pierwszych klas gimnazjalnych. Przewidywana do zaszczepienia grupa stanowiła 100 dziewczynek. W rezultacie działań zaszczepiono 92 dziewcząt, którym podano łącznie 276 dawek szczepionki, co stanowi prawie 92 % populacji i jest bardzo wysokim wynikiem na tle szczepień wykonywanych w kraju i na świecie. W ogłoszonym konkursie na realizację programu w 2014 r. złożono jedną ofertę na kwotę 109 zł za każde podanie szczepionki. Do programu zostali włączeni rodzice dziewcząt, którzy podczas spotkań informacyjnych przeszli określoną edukację. Do realizacji programu w tym zakresie przyłączył się SANEPID, który podjął edukację dziewcząt i chłopców w powyższym zakresie.

4. Dotacje w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

plan	wykonanie	% wykonania
7 000zł	6 936,00zł	99,1